

2004. november 17., szerda

38. felhívja a nem EU tag fegyverexportőr országokat is, hogy támogassák a magatartási kódex elveit és kritériumait, lehetővé téve a fegyverexport ellenőrzéséhez, a konfliktusok megelőzéséhez és a világbéke előmozdításához való valódi hozzájárulást a Kódexen keresztül;

39. úgy véli, hogy a fegyverexport hatékony globális ellenőrzéséhez nemzetközi fegyverkereskedelem-ellenőrzési egyezményre van szükség, ezért felhívja a tagállamokat, hogy az ENSZ 2006-ban tartandó, kézfegyverekkel kapcsolatos konferenciája szellemében sürgessenek szigorú nemzetközi szabályokat a fegyverexporttal kapcsolatban, és hogy segítsék elő törvényileg kötelező érvényű, nemzetközi fegyverkereskedelmi megállapodás kidolgozását, mely tartalmazza a katonai termékek előállítását végző vállalatok átalakítására és átszervezésére vonatkozó intézkedéseket;

40. felhívja a Tanácsot és a tagállamokat, hogy szigorúan ellenőrizzék a végfelhasználói igazolványokkal való megfelelést, különösen a célországokkal kapcsolatos jelzéseket, az újraexportálás tilalmát és a termékek rendeltetésszerű használatának biztosítására vonatkozó nyilatkozatokat;

41. felhívja a tagállamok kormányait, hogy alaposan tanulmányozzák át a magatartási kódexet, figyelembe véve a fent említett követelményeket és ajánlásokat, és kikérve az érintett felek, például a parlamentek és a civil szervezetek véleményét;

42. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és azon harmadik országok parlamentjének és kormányának, melyek beleegyeztek, hogy a magatartási kódex elveit betartják.

P6_TA(2004)0059

A bosznia-hercegovinai ALTHEA misszió

Európai parlamenti állásfoglalás az Európai Unió ALTHEA katonai műveletéről Bosznia-Hercegovinában

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tanács 2004. július 12-i 2004/570/KKBP számú együttes fellépésére az Európai Unió katonai műveletéről Bosznia-Hercegovinában ⁽¹⁾ („BiH”),
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkére,
- tekintettel 2002. április 10-i állásfoglalására az Európai Biztonsági és Védelmi Politikáról (EBVP) és az EU-NATO kapcsolatokról ⁽²⁾,
- tekintettel a Közös Kül- és Biztonságpolitikáról (a fő szempontokról és az alapvető lehetőségekről) szóló állásfoglalásaira különösen pedig a 2002. szeptember 26-i ⁽³⁾ és 2003. október 23-i állásfoglalásaira ⁽⁴⁾,
- tekintettel 2003. március 13-i állásfoglalására az EBVP műveleiről a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban ⁽⁵⁾,
- tekintettel 2003. április 10-i állásfoglalására az új európai biztonsági és védelmi építményről – prioritások és hiányosságok ⁽⁶⁾,
- tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,

⁽¹⁾ HL L 252., 2004.7.28., 10. o.

⁽²⁾ HL C 127. E, 2003.5.29., 579. o.

⁽³⁾ HL C 273. E, 2003.11.14., 295. o.

⁽⁴⁾ HL C 82. E, 2004.4.1., 599. o.

⁽⁵⁾ HL C 61. E, 2004.3.10., 379. o.

⁽⁶⁾ HL C 64. E, 2004.3.12., 599. o.

2004. november 17., szerda

- A. figyelembe véve a Tanács 2004. július 12-i együttes fellépését és az Európai Tanácsnak a Bosznia-Hercegovinába (BiH) küldendő „Althea” fedőnevű EBVP misszióra vonatkozó bejelentését, mely az Európai Unió első nagyobb méretű katonai missziója lesz körülbelül 7000 fős katonai személyzettel, összehasonlítva a Macedónia volt jugoszláv köztársaságbeli „Concordia” (kb. 350 fős katonai személyzet) és a kongó demokratikus köztársasági „Artemis” (kb. 1400 fős katonai személyzet) kisebb méretű korábbi missziókkal,
- B. úgy véve, hogy bármely EU-műveletnek, mely a meglévő bosznia-hercegovinai EU-s Rendőrségi Misszió feladatain túlmutató célokra katonai erő igénybevételéhez folyamodik, törekednie kell arra, hogy széles körű általános támogatásban részesüljön, és elérje a demokratikus legitimitás lehető legmagasabb szintjét,
- C. emlékeztetve az ENSZ Biztonsági Tanácsa (2004. július 9-én elfogadott) 1551. számú határozatára, mely emlékezteti a feleket arra, hogy elkötelezték magukat a volt Jugoszláviával foglalkozó Nemzetközi Büntető Törvényszékkel való teljes együttműködés mellett annak érdekében, hogy bíróság elé állítsák a Törvényszék által megjelölt valamennyi személyt,
- D. figyelembe véve az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsának támogatását a misszióhoz ⁽¹⁾, mely 2004 végéig átveszi azoknak a feladatoknak a többségét, melyet eddig az Észak-Atlanti Szerződés Szervezete (NATO) Stabilizációs Erői (SFOR) hajtottak végre,
- E. figyelembe véve, hogy a művelet közös költségeit 71,7 millió euróra becsülték, és ezek az Európai Unióról szóló szerződés 28. cikk (3) bekezdése értelmében közvetlenül a tagállamokat terhelik, az adminisztrációt pedig a 2004. február 23-i 2004/197/KKBP számú tanácsi határozatban létrehozott „ATHENA” program ⁽²⁾ keretein belül szervezik,
- F. figyelembe véve, hogy a bosznia-hercegovinai biztonsági állapotok jelentősen javultak a háború 1995-ös befejezése óta, ám az ország biztonságára továbbra is veszélyt jelentő számos ügy további figyelmet igényel, főleg a szervezett bűnözés és a korrupció, a nemzetközi terrorizmus, a polgári nyugtalanság és az etnikai feszültségek,
- G. kiemelve, hogy az 1995-ös daytoni egyezmény által létrehozott jelenlegi törekeny szervezeti keret nem teszi lehetővé Bosznia-Hercegovina állam számára, hogy hatékonyan és sikeresen válaszoljon a fentebb említett fenyegetettségekre,
- H. megjegyezve továbbá, hogy menekültek százezreinek nem sikerült még hazatérniük, aminek egyik oka az, hogy az ország területének nagy része el van aknásítva személy- és gépjármű-elleni szárazföldi aknákkal, így az egyáltalán nem biztonságos; hozzátevé, hogy az aknák hatástalanítása fontos előfeltétele a gazdasági fejlődésnek és a stabilitásnak, különösen ami a turizmust és a mezőgazdaságot illeti,
- I. erőteljesen javasolva a kétoldalú együttműködési szerződéseken túl, egy békeszerződés elfogadását BiH és szomszédai között, mely felülvizsgálná a daytoni egyezményt, és létrehozná az egymás iránti bizalmat, az EU-tagságról szóló tárgyalások megkezdése előtt; megjegyezve, hogy a békemegállapodásokat nemzetközi konferencia készíthetné elő, mely magában foglalná a régió valamennyi országát, az EU tagállamait, az ENSZ-et és az Egyesült Államokat,
- J. elismerve, hogy a NATO-vezette Stabilizációs Erők (SFOR) létfontosságú szerepet játszottak a béke és a biztonság megőrzésében Bosznia-Hercegovinában, hozzájárulva a biztonság fenntartásához és meggátolva az erőszak újbóli kitörését,
- K. figyelembe véve, hogy a NATO továbbra is fenntartja egyik központját Sarajevóban körülbelül 250 fős katonai és polgári személyzettel, amelynek elsődleges szerepe a NATO-nak a védelmi reform terén fenntartott párbeszédének folytatása lesz Bosznia-Hercegovinával, közös felelősség vállalása az EU-val a terrorizmus-ellenes tevékenységek terén, valamint a keresett háborús bűnösök előkerítésének további kérdéseiben; kiemelve, hogy a keresett háborús bűnösök elfogása és bíróság elé állítása a nemzetközi közösség, a NATO, nem utolsó sorban pedig az EU szavahihetőségének tesztje, valamint a további békefolyamat előfeltétele,

⁽¹⁾ UNSCR 1551 (2004), elfogadva 2004. július 9-én.

⁽²⁾ HL L 63., 2004.2.28., 68. o.

2004. november 17., szerda

- L. kiemelve, hogy Bosznia-Hercegovina stabilizációja kiemelkedő fontosságú az egész régió stabilitása szempontjából, és intézményeinek megerősítése döntően hozzájárulna a szomszéd államok kérdéses intézményi és állami feladatainak megoldásához,
1. Üdvözli az EU új, koordinált és koherens megközelítését Bosznia-Hercegovinával kapcsolatban, mely tartalmazza az átfogó BiH-stratégiát⁽¹⁾, az EU különleges megbízottjának új megbízatását⁽²⁾, az olyan polgári aspektusokat, mint a Stabilizációs és Együttműködési Folyamatot (SAP) és a Közösségi Segítséget az Újjáépítéshez, a Fejlesztéshez és a Stabilizációhoz (CARDS), az Európai Unió Rendőrségi Misszióját⁽³⁾, valamint a jövőbeli katonai stabilizációs erőt, az „Althea”-t;
 2. Felhívja Bosznia-Hercegovina kormányát, hogy kérje fel az „Althea” EU missziót, hogy hangsúlyozza ki a boszniai-hercegovinai hatóságok által tett jelenlegi előrelépéseket;
 3. Sajnálkozását fejezi ki ismét amiatt, hogy az Európai Parlamentet nem vonják be a folyamatba, hogy a szerződés korlátozza a Parlament azon jogát, hogy konzultáljanak vele illetve, hogy információkat csak korlátozottan bocsátanak rendelkezésre; szintén sajnálja, hogy a misszió finanszírozását az Európai Unió általános költségvetésén kívülről oldják meg;
 4. Javasolja, hogy az Európai Unió járuljon hozzá az „Althea” működési költségeihez havi átalány-viszterítések formájában az ENSZ és az EBESZ által elfogadott irányvonalaknak megfelelően, különösen abból a célból, hogy a közösségi költségvetésből fedezze a személyzet napi költségeinek egy részét;
 5. Úgy véli, hogy az „Althea” műveletnek meg kell erősítenie az EU átfogó megközelítését Bosznia-Hercegovina felé és támogatnia kell az ország fejlődését az esetleges EU-tagság irányába; szintén üdvözli azon megállapításokat, hogy e művelet a helyi rendőrségi kapacitás megerősítését és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet célozza meg a felelősségek fokozatos átadásával a helyi hatalmi szervezeteknek;
 6. Támogatja a Stabilizációs és Együttműködési Folyamatot Bosznia-Hercegovinában, mely az országnak az EU-ba vezető útjának lényegi kereteit körvonalazza; üdvözli az EU különleges megbízottja, Lord Ashdown új megbízatását az átfogó támogatási csomag bosznia-hercegovinai végrehajtásával kapcsolatban, ám ismét emlékeztet arra, hogy Bosznia-Hercegovinának az európai integrációt illetően alapvetően saját erőfeszítéseire kell támaszkodnia;
 7. Üdvözli az EU határozatát, mely szerint igénybe veszi a NATO eszközeit és kapacitásait az „Althea” misszió végrehajtásához, megerősítve a két szervezet közötti együttműködést, és végrehajtva a 2002. decemberi egyezményt, melynek értelmében az EU hozzáfér a NATO tervezési és parancsnoki kapacitásához („Berlin Plus”);
 8. Támogatja az EU bosznia-hercegovinai Stabilizációs Erői és a NATO helyben maradó jelenléte közötti legszorosabb együttműködést az országban a szerepek és a felelősségek világos meghatározása végett a két szervezet között;
 9. Üdvözli a NATO-jelenlét Boszniában és különálló NATO-központ Szarajevóban való fenntartását a NATO Partnerség a Békéért Programja keretein belül, de ragaszkodik hozzá, hogy a békefenntartói misszió átadásán túl a terrorizmusellenes műveletek felelősségét, valamint a háborús bűnösök letartóztatását át kell adni az Európai Uniónak;
 10. Javasolja az EU különleges képviselőjének (EUSR), hogy ne csupán az EU erőinek parancsnokával működjön együtt, hanem hívja meg a NATO-képviselőt az EUSR koordinációs csoportba annak érdekében, hogy biztosítsák az EU tevékenységei közötti koordinációt és következetességet Bosznia-Hercegovinában;
 11. Üdvözli harmadik országok szándékát az EU katonai tevékenységében való részvételre;
 12. Úgy véli, hogy e műveletnek EU-szinten tovább kell erősítenie az európai katonai műveletek tervezésének és irányításának kollektív kapacitását az EU Polgári-Katonai Tervezési Sejt létrehozása végett; üdvözli a katonai tevékenységek és az EU bosznia-hercegovinai szerepének más aspektusai összekapcsolásának szándékát, beleértve a rendőrségi, a fejlesztési és a képzési területeket;

⁽¹⁾ A Bosznia-Hercegovinára vonatkozó átfogó stratégiát a 2004. június 14-i Külügyi Tanács körvonalazta és a 2004. június 17-18-i Európai Tanács fogadta el. Az EU Tanácsa, 10099/04, Brüsszel, 2004. június 15.

⁽²⁾ 2004/569/KKBP számú tanácsi együttes fellépés, 2004. július 12., HL L 252., 2004.7.28., 7. o.

⁽³⁾ 2002/210/KKBP számú tanácsi együttes fellépés, 2002. március 11., HL L 70., 2002.3.13., 1. o.

2004. november 17., szerda

13. Felhívja az „Althea” missziót, hogy tartsa tiszteletben a közösségi és a nemzetközi emberi jogi előírásokat;
14. Fontosnak tartja az EU-erők számára az erőteljes, csendőrség típusú elem (az Integrált Rendőrségi Egység) bevonását a műveletekbe az olyan feladatok ellátására, melyekre a katonákat általában nem képezték ki vagy amelyeket az általános rendőri alakulatok nem tudnak ellátni, főleg mivel az EU Rendőrségi Missziójának nincs végrehajtói megbízatása, így az csak tanácsadási és ellenőrzési feladatokat láthat el; kiemeli egy olyan helyi, többnemzetiségű rendőrségi erő felállítására irányuló erőfeszítések növelésének fontosságát, mely élvezzi valamennyi közösség bizalmát az országban;
15. Sürgeti az EU katonai és rendőrségi erői, valamint a bosznia-hercegovinai polgári szervezetek közötti szoros együttműködést a háborús bűnösök erőteljes keresésében, illetve a bármilyen fajta terrorizmus elleni küzdelemben;
16. Javasolja, hogy az EU-erők folytassák a kisméretű katonai csoportoknak a lakosság között, „vendég-házakban” történő elszállásolásának jelenlegi SFOR-gyakorlatát annak érdekében, hogy továbbra is tudatosítsák helyzetüket és elrettentő jelenlétüket annak ellenére, hogy 2004 júniusában 12 000-ről 7 000-re csökkentették a jelenlévő csapatok létszámát;
17. Elvárja, hogy amennyiben sürgős katonai beavatkozásra lesz szükség, a Balkánon folytatott korábbi – különösen a 2004. márciusi, koszovói – katonai műveletek hibáiból levonva a tanulságokat az ilyen katonai műveleteket pontosan szervezzék meg, és azokhoz világos együttműködési tervet készítsenek;
18. Kiemeli a parancsnoki lánc feletti világosan elhatárolt felelőségek fontosságát a bosznia-hercegovinai EU-erők parancsnoka és az EU műveleti parancsnoka (a SHAPE-beli Helyettes Szövetségi Főparancsnok) között; üdvözli aényt, hogy az EU egyik parancsnoki egysége a NATO nápolyi regionális bázisán lesz elhelyezve;
19. Kéri, hogy az „Althea” művelet egyre integráltabb és koordináltabb polgári-katonai aspektusait tartsa naprakészen az EUSR, valamint kéri, hogy a Politikai és Biztonsági Bizottság (PBB) elnöke, aki az EU katonai műveleteinek politikai és stratégiai irányítását látja el, rendszeresen tájékoztassa;
20. Annak érdekében, hogy elkerülhetők legyenek a 2004. márciusi koszovói helyzethez hasonlóak, kéri, hogy Külgügyi Bizottsága kapjon tájékoztatást arról, hogy hogyan fog működni a döntéshozatal a különböző EU-szervek között az erőszak spontán kitörése esetén; felkéri a Tanácsot, hogy adjon kiemelt tájékoztatást az „Althea” misszió „operatív kapacitásairól” és „kötelezettségvállalási szabályairól”;
21. Reméli, hogy az EU Polgári-Katonai Tervezési Sejt létrehozása fontos előrelépést képez az „Althea” műveletek során véghezvitt elemzések készítésében és a tapasztalatok átadásában azzal a céllal, hogy az EU ezáltal hatékonyabb polgári-katonai válságkezelő szervvé váljon;
22. Szorgalmazza a titkosszolgálatok koordinálását, és javasolja egy speciális tájékoztató rendszer felállítását, mely az EU, a NATO és az Egyesült Államok, valamint a régióban jelenlévő más szereplők között az etnikai feszültségek valószínűségéről szóló információk áramoltatásának koordinálásával foglalkozna;
23. Felhívja a Tanácsot, hogy határozza meg és minősítse fel az EU ellenőrző missziójának szerepét Bosznia-Hercegovinában annak alkalmassá tétele végett;
24. Üdvözli aényt, mely szerint a műveletről elemzés készül 6 hónap után, és felhívja az EUSR-t és a PBB elnökét, hogy az elemzésről szóló nyilatkozatot mutassák be a Parlamentnek; kiemeli annak szükségességét, hogy az Európai Parlament rendszeres jelentéseket kapjon a műveletet illetően elért haladásról;
25. Felhívja az Elnökök Értekezletét, hogy a fejlődés értékelése érdekében hatalmazza fel az illetékes bizottságot egy tényfeltáró delegáció küldésére Bosznia-Hercegovinába;
26. Utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a tagállamok és harmadik országok parlamentjeihez, valamint Bosznia-Hercegovina parlamentjéhez és kormányához.